

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

☛ Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ☛

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 265. szám, *ösv. Fried Józsefné* úrnő házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréskelt árjegyzék szerint számít fel.

Kilátásaink.

Ugy látszik, az ujságírás is olyan, mint a színészet: aki egyszer belekóstolt, bár nem mindig izes és kellemetes a gyümölcse, nem hagyhat fel vele egyhamar — vagy, hogy egy példaszóval éljünk: évés közben jön meg hozzá az étvágya!

Tapasztaljuk ezt most városunk azon derék polgárán, akinek hozzánk intézett nyilt levele lapunk mult vasárnapi számában általános feltűnést keltett.

A szülővárosa sorsán, jövőjén aggódo szava volt az, amely ezen levélből polgártársaihoz szolt és ugyanaz az aggodalom diktálta neki bizonyly a következő — újabb nyilt levelet is, melyet most intézett hozzánk és a melyben a közel jövő szentesi kilátásait boncolgatja beható eleméll, azzal a meleg érdeklődéssel, amelylyel csak a benszülött viseltethetik szülővárosának sorsa, java, boldogulása iránt vagy aggódohat hanyatlásán.

Mint csendes szemlélo, megmaradvá az ismeretlenségben, is örömmel tapasztaltam — írja — hogy polgártársaim közt élénk megbeszélés tárgya volt az a nyilt levél, melyet önközhöz

közlés végett intéztem és amely b. lapjuk f. évi 97-ik számában jelent meg.

Megvallom öszintén — ez a tapasztalt érdeklődés — nagyon jól esett nekem, mert igazolva láttam általa azt, hogy polgártársaim korántsem elfogultak az egymással küzdő pártok egyike iránt sem és megértik a nyilt, egyenes szót, mely az igazi helyzetet tárja fel leplezetlenül.

Higyük meg, kérem, a mi népünk egy pillanatra ügyet vehet ugyan a hangzatos szóra, egy percre hatása alatt állhat a cifra beszédnek, amelyből csak a frázisok csengenek a fülében, a nélkül, hogy értelmüket kihámozni tudná, — de józan, okos, higgadt nép ez a szentesi, amelynek ítéletét cifra beszéddel megvesztegetni nem lehet, — főleg ha van, aki az értelméhez, józan észéhez szól, világosan magyaráz, sallang és cikornya nélkül.

Tapasztaltam ezt ezúttal is. Mődomban volt meghallgatni, ahogy mult vasárnapi levelem tartalma fölött eleméllkedtek és mondhatom, kevés kivétellel polgártársaim mind megértették a veszedelmet, amely városunkat fenyegeti, hahogy tovább is megmaradunk a belvillongásnál és nem szününk meg — egész környezetünket magunk ellen ingerelni.

Ez a tapasztalatom bátorít fel, hogy újfent polgártársaimhoz forduljak számmal és megértetni igyekezzem velük azt: mi veszedelmeket tart fenn számunkra már a közel jövő? — mi sors vár városunkra abból az erőszakolt, áldatlan helyzetből, amelybe mindannyian — saját akaratunk ellen, mondjuk akár 100 ember ostoba vak-ságával is — belesodortattunk?

Ha első levelemben meg nem mondtam, hát kijelentem most, hogy én — már életpályámnál fogva sem tartozom semmiféle helyi vagy megyei párthoz és nem foglalva el semmi bizalmi állást, városi vagy megyei képviselőséget, párt szempontból hiába is szólalnék fel, mert ily értelemben szavam hitsem számít.

Felszólalok hát pusztán mint Szentes szülötte, mint igénytelen, egyszerű polgár, akinek szívét és lelkét szomorúsággal tölti el ha látja, hogy egy hazug cégér alatt folyó áldatlan harc mint tör egyenesen e város további előhaladása, fejlődése ellen, — és akinek, mert szeretettel ragaszkodik a rőghöz amely táplálta, fáj az, hogy milyen sivár kilátásokkal megyünk a közel jövő elé.

Mert hiába állítja akárki is az ellenkezőt: kilátásaink nagyon elszomorító, szinte megdöbbsentők.

TÁRSA.

G y ó n á s .*)

No jöjjön edes, a zongora várja,
En leülök ide lába elé:
S mig csendül a dal mőmörös árja,
Győnom: mi voltam eddigelé.
Künn a barack már elvirágozott,
Az almafa hajta rózsafüzért.
Szívembe lopeznek a régi álmok,
Elfog a bánat büneimért.

Régen, maga még pólyás baba volt tán,
Edes, piciny ajka alig dadogott;
Virággal ekesen álla az oltár,
Rajt' első lángom szűzen lobogott.
Ti nyájas, szép csillagok, felétek
Hányszor repüle gyermekő sóhajom!
O bizonyára nem volt vétek,
Csak fiatal, és zöld, zöld volt nagyon.

Borúl az ég, a kékes homályból
Ismerős pár csillag izzik elem.
Mint kohó öliből az érc kilángol.
Hajrá! ez a regényes szenvedély,
Velőmig perszelt parázssemével
A halovány, szép zsidóleány.
Ah bődült álmok, foszforos éjjel,
Kéjeket nem száll többé soha tárn.

*) Mutatvány Lipsey Ádám „Arnyék” című vers-kötetéből.

Ó meg se hallja, egy sem is érti,
Hova sülyedt e szív botorul?
A gyászos emlék lelkem sérti,
Vérem a szégyentől arcomba tölül.
S bűnhődtem érte, sinylettem az átkot,
Veszítve reményt, majd halkal üdülön,
S most tétovázva, csüggedten állok,
Merre visz útam a kétes dülön?

Lágyan, szelíden olvadnak a hangok
Selymes, kicsiny ujjá alatt.
Mig lelkem a mult ködön barangolt,
Órcámon a könyű leszaladt.
Ó bűnös vagyok, a szívem reszket
S oly jó, oly szende, tisztá maga:
Meddig hordom még a keresztet,
Mégvált-e alóla valaha?

Csongrádvármegye főispánjai.

Tekintettel a vármegyei rendszer fejlődésre.
(Rta: Zsilinszky Mihály, megjelent a „SZÁZADOK”
című folyóirat f. évi 8-ik füzetében.)

(Vége.) 6

(i.s.) Csongrád nemessége — mint mondja — azon időben nem szerepelt. A gyűléseken a nemesség ritkán jelent meg. És az iró e körülményből véli kimagyarázni, hogy Guthi Orszag János után a Hunyadi család leghibebb embere, Lábatlani János emeltett 1458-ban a csongrádvármegyei főispáni méltóságára.
Lábatlani Jánosnak a Hunyadiak

adományoztak jószágot akkor, mikor V. László király a Hunyadi családot Temesváron meglátogatta és az oltári szentésg előtt esküvel fogadta, hogy Lászlót és Matyást Czillei halálaért nem fogja felelőségre vonni.

Mikor a hitszegő király Hunyadi Lászlót lefejeztette, a családnak még inkább szüksége volt odaadó barátokra, akik közt — mint az iró említi — mindenkor ott voltak a Lábatlaniai, akiknek, mikor Matyás a magyar trónt elnyerte, az alföldön, többek közt a mai Békés és Csongrádvármegyékben is — már kiterjedt birtokaik voltak.

Szeged maga Hunyadi birtok volt és Matyás ott tartóztatta le nagybatyját, Szilágyi Mihályt, onnan vitette Világosvára. Lábatlani János, aki egyúttal székyei ispán is volt, Csongrád és Temesvármegyék élére állította a király, mint megbízható jó barátját.

Vármegyénk azon korbeli e főispánját Zsilinszky így jellemzi:

„Lábatlani János széles látkörü, határozott jellemű férfiú volt. Az ingatag és pártoskodó főurak viselt dolgai megedzettek lelkét annyira, hogy még a legnagyobb veszedelemben sem vesztette el fejét. Az ifjú király vallalatai és tervei lelkesítették őt. Tevékenységének legnagyobb részét éket foglaltak el, úgy hogy vármegyéjében, mint főispán, csak ritkán jelenhetett meg.”

Főispánsága alatt azonban Matyás király nehányszor megfordult Csongrádvármegyében, sőt 1458-ban Szegeden egy igen neve-

Hogy többet ne is említsek: a folyó év végéhez jutunk el maholnap és ráépünk az újév küszöbére, a nélkül, hogy Szentés községi háztartásának jövő évi költségvetését elkészítettük volna. Sőt kilátásunk sincsen rá, hogy e költségvetés a f. évben már a felsőbb hatóság által jóváhagyható legyen, mert tudjuk, hogy a f. hó 22-én meggyűlés lesz; tudjuk, hogy e költségvetésnek a megyéhez való felterjesztésénél, még az esetben, ha az a városi közgyűlésen ma keresztül megy is — 15 napi fölébbezési határidőt kell a törvény értelmében betartanunk és hogy még e 15 nap után is, ha a költségvetés már fel is terjesztett, azt előbb a megyei számvevőség tanulmányozza át és bírálja fölül és csak ennek a véleményes jelentésével kerül az a törvényhatóság közgyűlése elé jóváhagyás vagy elutasítás végett.

Azt tehát már ma bizonyosra vehetjük, hogy a városi közgyűlés jövőtől nem lesz a jövő évre, kellő időben, költségvetésünk — mert a törvény ez esetről is gondoskodik, könnyen megeshet, hogy a megyei törvényhatóság hivatalból fogja költségvetésünket a jövő évre megállapítani, — örök szegényekre azoknak, akik bennünket ilyen kényszerhelyzetbe sodortak.

Csakhogy ebből a szegényből ránk is háramlik át, akik annak idején, a községi képviselőválasztások alkalmakor bizalmunkkal olyanokat emeltünk a képviselőszékbe, akik nem a város anyagi és erkölcsi érdekeinek, hanem a magánbosszúnak istápolását tartják mindenek fölött valónak.

Ilyenek a kilátásaink a város vagyoni érdekeit közvetlenül érintő költségvetésre nézve és semmivel sem vizsgálatóbb a helyzet más téren sem.

A jövő évi virilisk névjegyeknek kellő időben való összeállítása szintén megfeneklett, mert azt a múlt

havi városi közgyűlést, amelynek tárgysorozatába, a költségvetéssel együtt — ez is ki volt tűzve, szétlármaztá egy rakoncátlan, féktelen tömeg, amely soha sem gondolkozik a fölött, hogy a törvény és jogvédelem hazug cégre alatt mennyi törvényteleniséget, jogsérelmet követ el itt is, — amikor e névsor kellő időben való összeállításának megakadályozásával azt lehetetleníti, hogy egyes polgártársaik, törvény szerint, idején lépjenek a virilisi jogaik gyakorlatába.

De tekintsünk szét tovább.

A f. év végével lejár a helypénzeszedési jog bérlete. Három hét választ el bennünket az újévtől és még nem tudjuk: mi történik e joggal? A város házilag kezeli-e vagy újból bérbeadja?

Ha bérbe adja, már ideje volna meghirdetni az ajánlati versenyt; ha házilag akarja kezelni, akkor gondoskodnia kell arról, hogy ez miként, kinek az ellenőrzése mellett, kik által történjék? — mind e fölött határozni a városi képviselőtestület kötelessége, ha ugyan az a képviselőtestület azon az erkölcsi magaslapon áll, hogy a kicsinyes személyeskedéseket félretelve, csupán a közérdek javát tartja szem előtt.

Nem csupán én, mindnyájan sajnosan tapasztaljuk, hogy nem így van.

Ha a polgármester ma összehívna a közgyűlést, csak ismétlődnek az a rút, mindnyájunkra szegényletes komédia, amely a múlt hónapban lejátszódott. Nem a tárgysorozat komoly, megfontolt tárgyalása volna a fő; nem azon iparkodna az a fanatikus, vak tábor, amely a nyugodt tárgyalást legutóbb is lehetetlenné tette, hogy törvényes formák közt, kellő értelemmel és köteleltségtudással tárgyalja le azokat az ügyeket, amelyek a város anyagi érdekeit olyan közelről érintik és adminisztrációjába mélyen belevágók, — sőt meg vagyok győződve, hogy nem is jutnának el

a tárgysorozathoz, mert arról már gondoskodnának, a jól ismert turbulens elemek, hogy a közgyűlést előbb kelljen feloszlatnia a polgármesternek.

És ahogy a helypénzeszedési jog kérdésével vagyunk, ugyanígy áll a fogyasztási adóberlet ügye is. Az idő meg nem áll kedvünkért, halad a maga útján a mulandóságba s maholnap azon vesszük észre, hogy az újév beköszön, anélkül hogy ezen — vagyoni érdekeinket oly közelről érintő ügyek egyike is rendezve volna.

Jól tudom, lesznek akik azt fogják erre mondani: hát miért nem lehet ezeket az ügyeket idején rendezni? Miért nem hívunk össze városi közgyűlést? Vagy miért nem engedték megválasztani polgármesternek Balogh Jánost, akkor azóta mindezzel düledező volt volna a város?

Hiszen ez mind nagyon szép beszéd volna, ha nem volna olyan nagyon ostoba fel fogás az, hogy azért mert nem Balogh János lett a polgármester, hát ennek most már a város érdeke lássa a kárát.

Majd olyanformán hangzik ez, mint mikor a gyerek duzzog valamiért s aztán merő daczból nem akar enni azt híven, hogy ezzel bosszút áll azokon, akik megfenyítették.

A kinek a polgármester nem tesz, vagy aki a megválasztását nem tartja törvényesnek, annak módjában áll a törvényes jogorvoslat terére lépni a nélkül, hogy ezzel a város adminisztrációjában, vagyonkezelésében zavarokat idézne elő; de aki az erőszak fegyveréhez nyúl, az ne mondja magáról, hogy e városnak javát és csakis azt akarja, mert ez az állítása rút hazugság.

S aztán — ugyan mérlegelték-e már polgártársaim, hogy ez az erőszakoskodás mire vezethet?

Hallottam egyesektől ilyenforma okoskodást: — »Ej, a kormány végre is ráun majd a szentesi zaklatásokra,

zetes országgyűlést tartott, amelyben a csongrádi főnemesség igen nagy számban volt képviselve.

Ezen országgyűlésen szabályoztatott a vármegyei bandériumok szervezete ojmódon, hogy azokba a jobbágytalan nemesek egy, a birtokosok pedig minden húsz jobbágy után egy-egy fegyverest kötelezettek állítani. A bandériális fegyvereseket a király minden évben egyszer — 3 hónapra — fegyver alá hívhatta és az ország határan túl is vezethette; végső szükség esetén pedig fölkelésre szólíthatta az összes rendeket fejenként és ezek a király mellett addig voltak kötelesek szolgálni, amíg a szükség tart.

Ugyanezen országgyűlésen, tehát vármegyénk területén történt az is, hogy Bosnyákország vitéz királya, Osztoja Tamas Szegedre jött és elismerte a magyar korona fennhatóságát nemcsak Bosnyákországra, hanem Szerbiára is.

Mátyás ekkor körülbelül egy hónapig tartózkodott Szegeden, hol a lakosság tüntető szívességgel fogadta, minek viszonzásul Szeged akkor nyert hetivasártartási jogot és a kunok földjén legeltetési jogot.

A vegyes házi királyok idejéből ismert főispánok sorában Lábattalan János után talán az egész ország legelső demokrata főispánja következett: Szegedi István.

Természetes, hogy e csekedetet, mely fel forgatta az ősi intézményt és nem nemes embert tett meg főispánnak, csak olyan lánglel-

kü uralkodó engedhette meg magának, mint Mátyás király és csakugyan ő volt az, aki a nemesi rang nélkül való Szegedi Istvánt, ki csupán személyes jó tulajdonainak köszönhetette emelkedését, 1470-ben Csongrádmegye főispán méltóságába emelte, majd a szegedi várparancsnokságot is rábízta,

Csongrádmegye e főispánja — mint az író közléséből megtudjuk — igen szigorú és érellyes ember volt, ami csak növelte a főurak irigységét és elkeseredését, akik nem akartak benne egyebet látni a közönséges parasztnál és lekötözték gyengyenczél, akinek minden tettét kifogásolták, bár nyíltan nem mertek vele szembeállani.

Azt, hogy nem nemes létre följük helyeztetett, nem tudtuk neki megbocsátani soha és teljes joggal mondhatták, hogy e főispán a régi nemesi kiváltságok megsértésének élő példája.

S minthogy a csongrádmegyeihez hasonló eset több is volt Mátyás király uralkodása alatt az országban, a méltatlanság és felháborodás lassanként általános lett, míg végre akkor, mikor Mátyás a cseh királyi korona elnyerése végett Csehországban volt, kitért a forradalom is ellene Vitéz János esztergomi érsek vezetés alatt.

Mátyás király e forradalom hírére hazasietett és 1471-ben országgyűlést hívott össze Budára, ahol arra kötelezte magát, hogy minden évben országgyűlést tart, törvénytelen adókat nem vett ki és nem szedet, az egy-

háziakra külön terhet nem ró, nemeseket csak a törvényes formák megtartásával fogat ki és — a főispánitisztre csak nemeseket nevez ki.

E kötelezettsége folytán aztán Szegedi Istvánt is el kellett bocsátania a Csongrádmegyei főispánból.

Mint kiválóan nevezetes történelmi ténytet említ fel itt az író, hogy Mátyás király azon rendtele (15. t. c.) mely szerint a megyei tisztséget csak nemes emberek kaphatják, onnan túl egészen 1844-ig érvényben maradt, a mikor a demokrácia és liberalizmus diadala a nemeket is hivatalviselésre képesítette.

Ugyancsak Hunyadi Mátyás korában, az 1486 évi 60-ik t. cikkben mondatott ki az is, hogy a király minden vármegyében valamely országnagyot vagy jeles és nagybirtokú embert tartozik főispánná kinevezni és pedig az ország-nagyok és főpárok tanácsával. Továbbá kimondatott, hogy a főispán tartozik azon vármegyéből — és nem máshonnan — valamely jeles férfit alispánnak választani. A főispán a király előtt, az alispán pedig a vármegyében tette le a hivatalos esküt.

Hogy ki volt Szegedi István közvetlen utódja — azt, mint az író mondja — nem tudhatni, mert az erre vonatkozó adatok nagyon hézagosak és csak a hazai főbb események fonalán juthatunk el a csongrádmegyei főispánok történetének megértéséhez.

a polgármester is megsokálja a folytonos támadást s az előbbi, csakhogy Szentest lerázza a nyakáról, egyszer csak feláldozza majd a főispánt, alispánt, az előbbit elmeneszti, az utóbbinak értésére adja, hogy menjen nyugdíjba; a polgármester meg elgondolja majd, hogy jobb és nyugalmasabb élete lehet, ha visszatér a prókátorsághoz s aztán lesz minden úgy, ahogy a kirtartóan, szívós macakssággal erőszakoskodók azt kidacolták.

Öszintén megvalva, ez a beszéd olyan tetszetős lehet azoknak, akik szeretnék hogy így legyen, — hogy félek: sokkal többen gondolkoznak ily balul, semmint Szentes érdekeken kívánatos s épp azért főleg azon eshetőségekről akarom polgártársaimat felvilágosítani; — ha az erőszakosság útján megmaradunk — sokkal előbb bekövetkezhetnek, mint azok, amelyekkel a könnyen bizakodók egymást hitegetik.

Vajon mit tapasztalt a kormány eddig Szentesről? Itéljük meg ezt egészen elfogulatlanul.

Tapasztalta már pár év óta, hogy ez a hecces és legrutább botrányok félszke. Tapasztalta, hogy olyanok kimentése érdekében folyik itten hajsza, akiket a törvény vagyoni felelősséggel kell hogy sujtson. Tapasztalta, hogy innen rendelnek meg parlamenti interpellációkat olyan ügyekben, amelyek ugyanakkor fent vizsgálat tárgyát képezik — s végül az sül ki, hogy az kiabált, a kinek a háza ég, azok akarják a kormány figyelmét az interpellálással más irányba terelni, elhatározását befolyásolni, akik jól tudják, hogy a vizsgálatok igazságos vezetése csak az ő rüt fondorlataikra hoz kudarcot. Tapasztalta végül, hogy itt a demagógia féktelenkedik és az erőszak akar irányt szabni mindennek.

Lehetséges-e, hogy a kormány azt a demagógus irányt diadalra segít-

se? Lehetséges, elképzelhető-e, hogy időnek előtte ráfog unni a sok ostoba zaklatásra és elszólítja a vármegye éléről azt, aki elég erős megfékezni a turbulens elemeket? Vagy nem-e inkább azt fogja egész tekintélyével, befolyásával erkölcsi támogatásában részesíteni, aki itt az ő bizalmasa és aki a vármegye annyi régi bűnét orvosolta már meg egészen pártatlanul, mint a főispán?

Nagyon vannak, nagyon elbizakodottnak kell lennie annak, aki be nem látja, hogy a kormány a két út közül melyikre lép: arra e, amely Szentest és ezzel az egész vármegyét a demagógia karjaiba vezet, vagy arra, amely e minden jóra veszedelmes irányzatot megtöri.

En egy pillanatra sem kételkedem, hogy a kormány csakis az utóbbit teheti.

És épp ezért nagyon szomorúnak látom jövő kilátásainkat.

Mert — ahogy én a turbulensek vezetőit ismerem, azok nem adják fel az ostobán erőszakolt harcot és az anyagi érdekek kapcsa, mely azt a tábort összefűzi, sokkal erősebb, semhogy egykönnyen meglazuljon.

Szinte látom hát, hogy ez a had a közel jövőben minden városi közgyűlést lehetetlenné tesz, hogy minden alkalommal erőszakolni fogja a felosztást, míg végre aztán egy olyan felosztás — az egész képviselőtestületet következik be mulhatalanul, amelyet a belügyminiszter mond ki és amely felfüggeszti vagy egy esztendőre Szentestnek minden autonóm jogát.

Mert a belügyminiszter nem okoskodhat a mi kedvünkért így: ráuntam a szentesiek zaklatására, hát hadd menjen Zsilinszky. Jól tudja, hogy Zsilinszky a Mihály utódjára ugyanaz a harc várna, ha csak a demagógiával nem paktál. Ezt pedig a belügyminiszter nem akarhatja, nem szabad akarnia.

Okoskodása tehát körülbelül ez lesz: Mit akar ez a Szentes? Hát nem marad ez nyugton a bőriben? Erővel azt szeretné, hogy megfenyítsem, mint egy rossz, vásott gyereket? No, ha azt akarja, legyen neki az akarata szerint. Egyebet úgy se érdemel, csak gyámságot, hát jusson gyámság alá!

És csakugyan ilyen gyámságot akarunk-e kieriőszakolni? ezt kérdem polgártársaimtól.

Mert ha igen, alapos kilátásunk van rá, hogy ebben az egyben mielőbb célt érünk.

Csongrád a megyeszékhely-kérdésben. A tápéi határozat sorsa itt lent a vármegyében meg van pecsételve: a megyének — Szentes után — legnagyobb és legbefolyásosabb községe, Csongrád magáévá tette azt a f. hó 1-én tartott képviselői gyűlésében.

A határozat elfogadása ellen csak két szavazat volt az összes többi jelenvoltak ellen, Csongrád képviselőtestülete tehát csaknem egyhangulag mondta ki, hogy el kíván szakadni Szentestől és a vármegye székhelyét, a tápéi határozat értelmében — Szegedre kívánja áthelyeztetni.

Nem becsuljuk túl Csongrád elhatározásának értékét, de nem is kicsinyeljük azt. Egy dologgal pedig mindenesetre tisztában vagyunk: azzal, hogy a tápéi határozat sorsát idelent a Csongrád közési képviselőtestület közgyűlése döntötte el véglegesen Szeged előnyére.

Mert kétségtelennek tartjuk, hogy ez a kérdés akár már most, akár pedig februárban vagy márciusban a törvényhatóság közgyűlése elé is fog kerülni s ha oda került: immáron tisztán látjuk, hogy Szeged előnyére dől ott is a serpenyő, ha addig a békés kiegyezés a mai megyeszékhely és a községek közt létre nem jön s ha Szentes addig mindent el nem követ, hogy sok, nagyon sok hibáját legalább részben jóvátegye.

Szinte látjuk már, hogy lapunk ellenfelei e nyílt kijelentésünkből miképpen kovácsolnak ellenünk újabb fegyvert, mondván: hogy »Szentes elleni bosszúérze-

Ezen eseményeket, a Mátyás uralkodása után bekövetkezett újabb hanyatlást és Ulászló királynak kísérleteit a szigor és fegyvelen érvényesítésére — vázolja hát ezután röviden az író, egyes részleteket közölve az ezen király alatt 1498-ban hozott törvénycikkekből, mikből a főispánokra vonatkozóan közlöm — az író nyomán — a következőket:

»Amely főispán az előírt esküt letenni nem akarna, az hivatalától fölmentesse. Alispánt csak az illető vármegye nemesainak megegyezésével választhat a főispán, de nem idegent vagy külföldit, — s ha ilyen lenne, az a király által elmozdítható. A 44. t. cikkben ismételten kimondatik, hogy minden vármegyének legyen odavál előkelő urak közül megyei főispánja, kivéve Pest és Pilis vármegyét, melyben főispánok lenni nem szoktak.»

»Számaltan t. cikkben utasítatnak a főispánok — mondja az író — kötelesegeik teljesítésére: a gonosztevők elfogatására, az adók behajtására, még pedig oly fenyegetéssel, hogy ha a végrehajtás nem teljesítéséből kára lenne a kincstárnak, azt a főispán fizesse.»

Ezen időszakban, egész a mohácsi vészig, csak egy csongrád megyei főispán nevét ismerjük, — s ez Bancesai András, aki az alföldön tekintélyes birtokos volt és aki az 1505-ik nevezetes országgyűlésen mint e vármegye főispánja vett részt. De hogy ez is mikor nevezetett ki főispánra — erre nézve semmi biztos adatunk nincsen.

Egy a békésmegyei levéltárban őrzött igen érdekes müncheni okmányt említ fel Zsilinszky, mely szerint »Banchai Litteratus András» Békésvármegyében zálogjogi birtokos volt és mint ilyen, Békés vára miatt pörben állott Corvin Jánossal, aki mint гулаi földesúr és békési főispán igényt tartott Békés várára, mely tényleg Bancesai András birtokában volt.

Egy később, 1502-ben kelt és Vingárti Geréb Péter nádor által kiadott okirat szerint — mint erről az író szintén említett tesz — Banchai Litteratus András csongrádi főispán fölmenti Corvin Jánost a Békés vára és városa ügyében elvállalt kötelezettség alól, mivel a zálogösszeget a király kifizette neki.

Bancesai előnevét egy hasonlóvá bacsmegei községtől nyerte, mely családi birtoka volt.

Különbözik már a XIII. században említettik egy Beke nevű nemes »Beke filius Comitiss Dionisii, filii Beke de Bancha de Comitatu Bachiensi» és egy Tamás »filius Petri de genere Bancha». A XIV. század elején már gyakorabban fordul elő Banchai István, aki mint »homo régius» szerepelt birtokadásoknál és határjárásoknál. Nem szenved hát kétséget — mondja az író, hogy a Bancesai család előkelő szerepet vitt Bacsmegeyében. De hogy a család mikor és mi módon jutott Csongrád megyébe, ezt csak gyanítani lehet. A XIV. század végén ugyanis Garai Miklós nádor fiai kapták Bancesát és a bacsmegeyi birtokot.

Ugyanekkor rendezték a Garaik csongrád megyei birtokait is Dorosma körül. Később a Hunyadiak birtokába jutott Bancia, melyet Mátyás sztt. Lőrincceggütt Sulyok Györgynek adott át és ezen átadásnál, mint szomszédok, Bancesai László és Sebestyén is megjelentek. — 1470-ben Garai Jobb Szécsi Miklóssal Bancia, Martolyos, Acsa és Szt. Miklós birtokára nézve osztályra léptek és ugyanakor osztattak fel a csongrádi birtokaik is: Dorosma, Szt. Mihály és Bánfalva. Nem lehetetlen hát — mondja az író — hogy a fentemlített Bancesai Litteratus András a Garai családdal rokonságban állott és e révén lett Csongrád megyében birtokos.

Jellemzésére elmondja Zsilinszky, hogy magas miveltésű férfi lehetett, amire különben a »litteratus» név is kétségkívül rávall. Mint főispán keveset lakott vármegyéjében s hogy meddig viselte hivatait, azt nem lehet meghatározni.

Bancesai Andrásral zárul Zsilinszky Mihály ezen, vármegyénk főispánjainak történetét tárgyaló művének első közleménye, amelynek ily kimerítő ismertetéséhez a magam részéről csak azt a jámbor óhajt fűzöm: Vajha a kitünő történetíró — aki vármegyénk múltjának tanulmányozására már anynyi időt szentelt — írná meg mielőbb ennek a történetét is.

tünk kárörvend a dolgok illetén alakulásán; — de ez a hazug, képtelen vád nem riaszt el bennünket attól, hogy a legkésőbb igazságot is el ne mondjuk.

Ismételjük amit már előbb több ízben kijelentettünk: nem hisszük, hogy a községek Szentes elleni mozgalma egyhamar megrejme az az eredményt, amely felé tör; nem hisszük, hogy a törvényhozás elé a kormány ma olyan javaslattal lépjen, mely Szentest Szeged előnyére a megyeszékhelytől megfoszsa; de tisztában vagyunk azzal, hogy a községek itthon ma már Szentes ellenére is keresztülvihetnek minden erre vonatkozó határozatot a megyegyűlésen és tudjuk azt is, hogy kérvényüket egyenesen benyújthatják — képviselőik útján — a törvényhozáshoz, amelynek tehát szükségképen foglalkoznia is kell majd e kérvénnyel.

És bár rosszul esik ezt így ridegen kimondanunk, — de kénytelenek vagyunk arra a töredelmes vallomásra, hogy Szentes nagyon rászolgált a községek elidegenülésére, mert soha p. Várárhely ilyen mértékben ki nem aknáztá fölényét a megyebeli többi községek fölött, amíg benn volt a kötelekben, mint mi; soha olyan megvetően, annyi lenézzel nem viselkedett irántuk, mint az a Szentes, amely végre a községek támogatása nélkül máig sem jutott volna hozzá, hogy megyeszékhely legyen.

Nem tehetünk róla, hogy ezt ilyen kiméletlenül vagyunk kénytelenek kinyilatkoztatni. Tisztán ránk parancsolja, hogy a helyzetet elfogulatlanul bíráljuk és magunkat megvesztegetni ne engedjük még attól sem, hogy Szentes a szülővárosunk; lelkiismeretünk pedig azt diktálja, hogy éppen szülővárosunknak tesszük vele a legjobb szolgálatot, ha kiméletlenül tárjuk fel a való helyzetet és helybeli polgártársainkat felvilágosítjuk: milyen veszedelem fenyeget abban az erőszakosságban, amelynek uralma ma nálunk labrakapni látszik, hogy e város egyenes megrontására törjön.

Kötelességünk az anyival inkább, mert látjuk, hogy Szegeden már is mozgolódna a megyebeli községeink odaédesgetésére.

A »Szegedi Híradó« f. évi 312-ik száma vezércikkét szentel újból e kérdésnek és e cikkben, mindjárt az elején kijelenti, hogy Szeged nem fektet arra sulyt, akár Szeged-megye lesz az új megye neve akár megmarad Csongrádmegyének, mert a fő az, hogy Szeged megyeszékhely legyen.

Ez mindenesetre tetszetsz lesz azoknak, akik a történelmi fejlődés ez hagyomány hívei: Szeged respektálja ezek érzését.

A cikk további folyamán arra sarkalja a lap Szeged városát, hogy kötelessége nyilatkozni, miszerint a Csongrádmegye közgazdatis és törvényhatóság székhelyének Szegedre áttételét iránt megindult mozgalmat a legnagyobb örömmel üdvözli, azt a magarészéről teljes erejével támogatja és amennyiben a törvényhozás a községek kérelmének helyet ad, Szeged az áthelyezés anyagi feltételein az által vél könnyíteni, hogy a megyei székház épülete számára ingyen telket ads az építkezés terheiből sem vonja ki magát.

Semmi kétségünk az iránt, hogy Szeged törvényhatósága a lap ezen indítványát kész örömmel teszi magáévá és két kézzel kap azon a megyeszékhelyen, melyet Szentes város egy rakoncátlan hada értéktelen

rongyként akar tőlünk eldobni. És ha Szeged is sorompóba lép ellenünk: ez könnyen végzetes lehet reánk.

Tegyünk a népért.*)

I.

A papok szószékéről, a honatyák parlamentari padokról, az újságírók lapokban, a nemzetgazdák szakmunkákban hirdetik és panaszzal, hogy földnépünk, a pár baradász gazda-osztály végveszélyben van, mert míg elemi csapások, sanyarián termő évek látogatják folyton s apaszárj jövedelmét évről-évre: az adók, mindenféle közterhek és a nagyobb tőkével szemben vívott verseny sikertelensége alakjában rájuk nehezded terhek egyre sokasodnak felettük s ez által helyzetük maohalnap elviselhetlen lesz.

A nagy közönség meghallgatja e beszédekét, ha éppen unja magát elolvassa az erre vonatkozó cikkeket is, azután nem tördelik tovább.

A ki kedvező viszonyok között van az közönyös marad, mert sorsával ki van békülve, a ki pedig rászorulna, hogy az elpanaszolt bajok orvosoltassanak mert azokban ő is szenved: az azért marad télen, mert vagy nem ismeri a nyomorból kivetető utat vagy gyengének érzi magát a kezdeményezésre. Akiknek végre lenne erejük segíteni, azok sajnálják feláldozni kényelmüket és így a kezdeményezést mindenki mástól várja.

Legtöbb az államra szeretne támaszkodni s ezek nem vetnek számot azzal, hogy bár az állam sokat tehet e bajok enyhítésére, azt véglegesen csak a társadalom maga képes megorvosolni egy hatalmas felpezsdülő s szilárdan kitartó tevékenység által.

Földművelő nép vagyunk ma is; nálunk a kisbirtokosok és a szegény földnép helyzetének javítása oly immensen jelentőségű kérdés, mint a nyugat fejlett gyariparú országában a munkás-kérdés.

Mert mit tapasztalunk a népnél?

Sorsával és a fennálló intézményekkel elégedetlen, s látva azt, hogy tőle csak veszenk el folyton a nélkül, hogy helyette adnának is eszerbe segélyt: hibáztatja a létező viszonyokat, melyek szerinte mindenkére nézve kedvezők és rája nehezülnek aránylag legnagyobb sulyal.

Tényleg úgy van, hogy az ő sorsával nem tördök senki, hanem csak akkor vesznek tudomást róla, mikor az évnegyed közeledik s tőle az adót kell bekérni. Szükségében nem akad tamasza, tanácsadója, hanem engedik menni a saját korlátolt esze után, mely igen ritkán képes őt okos tanácssal ellátni, mert egyrészt nem ismeri a boldogulhatás módjait, más részt pedig hiányzik az is állam és társadalom közönye miatt azon intézmények, melyek őt a veszedelemből kiragadnani lennének hivatva.

Igy aztán mit tapasztalunk?

Ha a fél, vagy negyedtelkes gazda megszorul, ha betegség teszi egy időre keresetképtelenné, vagy barma elpusztul; ha rossz termés vagy elemi csapás folytán oly helyzetbe jut, hogy árverés fenyegeti néhány talpalatnyi földjét, házikóját: az uszorások kezze adja magát, kik pillanatnyi zavarából oly áron segítik ki, hogy mindne utána vesz.

A város messze van, tan nagy dologidő is állott be, mely akadályozza, hogy ily hosszú utat tegyen, de meg a városban csak nagyobb pénzintézetektől vehetne kölcsönt, mely miatt kezeseket kellene szereznie, vagyont megbecsülnetnie, betábláztatnia és így oly hosszú processzus után juthatna segélyhez, hogy mire megkapná akkorra már tan romlásba is e következett. De még egyéb is visszatartja attól, hogy ide forduljon. Egyszerű korlátolt eszével fél a nagy urakhoz menni, könyörgésével alkalmatlankodni; tar-

tózkodóbb, semhogy a takarékpénztár ajánjan hetekig tartó habozás nélkül bemejre lépni s fél is, hogy ott lecsalják, mert az ismeretlen urakban nem hisz, azt tartja róluk, hogy azok az ő eszén túl akarnak járni. Ezért megye aztán a falusi szatózshoz, keresmároshoz vagy a jó ég tudja elősorolni még mi minden titulus alatt szereplő apró uszoráshoz; ezt ismeri, találkozik vele minden nap, látja hogy az barátságosan, biztatólag beszél vele s hamar adja azt a kis pénzt, melyre néki égető szüksége van — és felveszi tőle — bármily kamatra. Oly pénzhez jut, melyet pontosan nem kell fizetnie, hanem a lejárator meg adnak is hozzá szívesen, könnyen jut segélyhez, nem szorongatják érte s így bőven költelezik.

Mikor pedig fizetésre került a sor: ugy elszámol hitelezője, hogy akár a kudarchoz folyamodjék. Akkor aztán elkekeredik, dorbérol, a bódító pálinkában keresi kétségbeesése orvosságát, és a kiasapogó élet elszoktatja a munkától végkép s így a vagyonaának utolsó romjai és a korcsmáros zsebébe kerülnek. És szomorú példáján nem okulnak még sem, mert aig van oly kisebb gazda, ki meg ne szorulna s annak gyors segélyt a mostani viszonyok között csak az uszorás ad, kinek halálából menekülni nem tud a ki egyszer belekerült.

Ezen segíteni kell nem csak a földet turo szegény nép, hanem a köz érdekében is.

Egy józan életi, vagyonos, erkölcsös érzületi földművelő osztály képezheti ma nálunk az állami és társadalmi rend legszilárdabb alapját.

Alkalmat kell tehát nyujtani arra, hogy a nép anyagi helyzete javuljon, mert ez maga után vonja a gondolkodás világosságát, az érzések és kedély nemességét is.

Ha a nép látja, hogy sanyarúságában segítik — halas lesz. Ha munkája gyümölcsözők, helyzete annyira javul, hogy existenciája veszélynek nincs többé kitéve: az irgysz, rosszakaratt, bűnös gondolatok esiraja kivesz belőle és leghatalmasabb védője ő lesz annak az állami és társadalmi rendnek, melyben látja, hogy boldogulása lehetséges.

Ola kell ezért hatnunk, hogy a népet kiemeljük az anyagi romlás és erkölcsi métegy fertőzéstől.

Leghathatosabb eszköz erre a hitelszövetkezetek alakítása, melyek népszerűvé tétele és elterjesztése leginkább a papoknak lehet feladata. Bennök bizik leginkább a nép, ők ennek tanácsadóit, vizsgálatóit nyomorúságában. Hivatásukkal nemcsak hogy nem ellenkeznek az ügynek élére állani, sőt joggal várhatja meg bárki tőlük, hogy ha hirdetik a boldogulás módját, ha jóra, nem mesre, erkölcsösségre serkentenek a templom falain belül: faradoznak azon eszközök megteremtésén az életben is, melyek által az emlitett célok elérhetők. Müködsükben karöltve kell haladniok a néptanítóval, kinek szintén feladata, az élet számárá hasznavehető derék embereket nevelni.

Amint Anglia és Németország papjai megteremtették e két állam túnyomó községeiben a hitelszövetkezeteket, úgy teremtsék meg a miénk is s ez által csak növelni fogják tekintélyüket, befolyásukat a népre, mert az akkor bennök nem csak lelki atyáit fogja látni, hanem anyagi gondviselőit is.

Magyarazzák meg a népnek a szövetkezetek rendeltetését, azután igyekezzenek meggyerni az eszmének csak 20—30 tekintélyesebb, jellemes becsületes, embert s annyi taggal a szövetkezet már megkezdheti működését.

(Folyt. köv.)

Újdonságok.

Szentes, 1891. december 6.

— Személyi hír. Zsilinszky Mihály főispán a f. hó 3-án a déli vonattal Budapestre utazott, hogy — mint az evang. békés-csanádi esperesség képviselője, részt vegyen az egyetemes protestáns zsinaton.

*) Gidofalvy István dr. száz-regei kir. közjegyző küldte be hozzánk közlés végett e cikket, amelynek szívesen adunk helyet, mert bár Szentesen és vármegyénk nagyobb községeiben a kizsárdát semmi veszedelem nem fenyegeti és tisztességes kölcsönöz a megszorult mindenkor juthat, — a cikkben nagyon sok olyan egészséges, helyes eszme van, amelynek a kisebb községek közönsége, ha megszívleli, jó hasznát látja.

— **A követválasztók névsora.** Az országgyűlési képviselőválasztásra jogosított megyebeliek névsorának végleges összeállítását a f. hó 10-én tartandó gyűlésén fogja a vármegyei központi választmány eszközölni. Ezt megelőzően, a f. hó 9-én, a vármegyei igazoló választmány gyűlésez.

— **A városi tanácsülésből.** A városi tanács tegnapi gyűlésében foglalkozott a f. év végéig lejáró helypénztársági-jogbérlet újabb bérbeadásának kérdésével és a gazdasági szakosztály véleménye alapján elhatározta, hogy a jelenlegi bérlővel, a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében, meghosszabbítja egy évre a bérleti szerződést. — Ugyancsak a tegnapi tanácsülés intézkedett a közpénztárnak és az adópénztárnak az eddig volt pénztárosoktól leendő hivatalos átvétele és a mult hó 30-án megválasztott új pénztárosoknak leendő átadása iránt. A megüresedett közpénztári ellenőri állás helyettesítése iránt azonban a tanács nem intézkedett, amennyiben ez a városi közgyűlés jogkörébe tartozik.

— **Kibővülő törvényhatóság.** Vármegyénk törvényhatóságának az 1881. évi népszámlálástól mindmáig 192 bizottsági tagja volt, ezek közül, a fele, 96 választott és ez a szám a vármegye azonnali népességi arányának felelt meg. A törvény azonban azt rendeli, hogy a 10 évről 10 évre bekövetkező népszámlálás eredményéhez képest a törvényhatósági biztagok létszáma az új népességi aránynak megfelelően kiigazítandó és az alvlasztók kerületek is újra beosztandók. Vármegyénkben a most küszöbön levő téli évenyedes közgyűlésen fog e kiigazítás, illetve kibővítés ügyében intézkedés történni, mert a f. évi népszámlálás eredményéhez képest ezután 240 tagból áll majd a törvényhatósági bizottság, mely létszám fele, vagyis 120 biztag választás útján kerül a megyebizottságba. A 120 választott biztag következőleg oszlik meg a vármegye községei közt: Szentes választ 5 alvlasztókerületben, (eddig csak 4 volt) 52 biztagot, Csongrád 12-öt, Mindszent 14-et, Dorosma 12-öt, Kistelek 4-et, Horgos 4-et, Csany—Sövényháza II. együtt 6-ot, Sándorfalva—Sövényháza I.-Aigyó—Tápé együtt 8-at és Szegvár—Derekegyháza—Fabián-Sebestyén—Teés—Mágoos együtt 8-at.

— **Nem eszti.** Azt hisszük, nem monddunk semmi újat sem, ha — a »Szentesi Lap« nyomán — konstataljuk, hogy Csongrád megyében és Szentesen semmi jó nem történik, amit nem Sima Ferencnek köszönhetne az egész község. Ha egy tisztviselőt fegyelmeleg elmozdítanak a helyéről vagy egy falusi jegyzőt elcsapnak, hát az sohasem azért történik, mint ha a fegyelmi választmány tagjai vagy a vármegye kormányzó megvolnának győződéssel az illető vétkes voltáról, vagy talán az adminisztráció tisztasága érdekében. Dehogy! Az ilyen elcsapás mindenkor a Sima Ferenc kizárólagos érdeme, mert hiszen ha ő akarná, hát akkor — mint egy újkori Józsiá, ma a napot is megállítaná profétai hatalmával, tiszta erkölcsével a vármegye fölött. Szinigazság (?) ez, mi alól csak akkor van kivétel, ha Szentes város régi tisztviselőgárdájának valamely tagja csapnak el, mert ez mindenkor a nagy zsarnokosság és méltatlanság a vármegyei hatalom részéről, mely fölött Jeremiás siralmát elkeseregni és a független önálló gondolkodású, ellenzéki bajnokok ílyetén történt kiakbolóltását a legnagyobb törvényszértésnek, a szolgalelkű benczszad meghunyászkodásának a hatalom előtt — minősíteni, Sima Ferenc dehogyan mulasztaná el. Természetes, hogy az is mindig az ő érdeme, ha egy tisztviselő — aki nekem

tetszik — önként lemond és hivatalát ott hagyja. — Most azonban nagy dolog történt: Sima Ferenc kijelentette, hogy a lemondott horgosi jegyzőt, Varjassy Istvánt nem eszti el. Annak maradni és lakolni kell, mert az — az alispán veje s mint ilyen részolgált egy külön purgatóriumra, amelyben Sima Ferenc fogja alatta folyton élesztetni a szent tisztító tüzet. Hát most már mi lesz a horgasiakkal? — Mert Sima Ferenc azt is kijelenti, hogy azok a derek horgasiak nagyon örülnek a jegyzőjük lemondásán, sőt Erdei Miklós uram ő kegyelme — Ferencnapi alkalmazottságra ruccanát Horgosról Szentesre, külön köszönetet szavazott Sima Ferencnek, amiért hogy a derek férfiak sikerült tőlük Varjassy elmarnia. Mi lesz most hát a horgasiakkal, ha abból a 100 példány Szentesi Lapból, amit ingyen fognak köztük kiosztani, meg tudjuk, hogy Sima Ferenc nem eszti Varjassyt? Szinte látjuk már a következőket. Horgos község 83 tagból álló 100-as küldöttsége a »Szentesi Lap« egy-egy ingyenpéldányát lobogtatva fennen, ünnepies menetben vonul be Szentesre, a Sima Ferenc háza elé és a küldöttség vezető szónoka, Erdei Miklós uram ő kegyelme ékes szavakban fogja tolmácsolni a község érzelmeit és kéri fogja Szentes legderekabb (?) polgárát, hogy könyörüljön Horgoson és bocssássa szabadon Varjassy Istvánt, hád meheszen békén. Es a nagy férfiú népboldogításért dobogó szíve meglágyul e könyörgésre és ajka megnyílik e szavakra: »Kényserhelyzetben vagyok mint dícső barátom, Balogh János! Meg kell indulnom a bizalom ily kitüntető jeleivel szemben! Es meghajtom előttem büszke fejemet, oh fenséges nép és bár szívem sajog, hogy olyan könnyedén bocssámsz szabadon azt az... alispáni vőt, de legyen meg a te szent akarod, — menjen békivel.« Es Varjassy István, akit addig Sima a nem eszített, végre még is csak távozhatni fog a jegyzői hivatalból... ha ugyan már is ott nem hagyta azt.

— **Iparhatósági megbizottak választása.** A mindenkor 1—1 évre választott iparhatósági megbizottak mandátuma a f. év végével lejárva, még e hó folytán szűküessé válik a jövő évre az új megbizottak megválasztása. 20 iparhatósági megbizottat választanak a szentesi kereskedők és iparosok és e választás határnapjau — mint ezt az érdeklődők lapunk mai számanak hirdetési rovatából láthatják: — Nyiry Gyula városi tanácsnok mint iparhatósági biztos, a f. hó 20-át, helyül pedig az ipartestületi ház nygtermett tüzte ki. Az iparhatósági megbizottak működési tere — ha hivatásukat lelkiismeretes fogaik fel és töltik be — eléggé közérdeku ahoz, hogy a választásban való minél tömegesebb részvétellel serkentsük kereskedőinket és iparosainkat.

— **Vándorló főllebezés.** Moskovicz Oszkár már régebben folyamodott a városi tanács mint iparhatósághoz kavéház-nyithatási engedélyért, mert új kavéház akar nyitni a tyúkpiactéri Polacsek-házban. A tanács a folyamodót kérvényével elutasította, minek folytán az illető a tanács határozatot az alispánhoz megfölebbezte. Moskovicz Oszkár azonban nem csupan kavéház, hanem vendéglő nyithatás is kérte s minthogy a tanács kérvényének ezen részére semmiféle határozatot sem hozott, az alispán a főllebezést azon közbevetett határozattal küldte le a városhoz, hogy a kérelem tárgyában minden irányban hozzon érdemleges határozatot. A főllebezés tehát leendőkor a megvétel a városhoz, ahol a tanács aztán, tegnapi gyűlésében — hogy következetes maradjon önmagához — oly érdemleges határozatot hozott, amellyel a kérelmezőt most már a vendéglőnyithatás kérelmével is elutasítja. A tanács ezen határozata természetesen most majd visszavándorol az alispánhoz és a hercehurca végre bizonyosan az lesz, hogy az engedély Moskovicznak megadatik.

— **Furfangos fosztogatók.** Gyalogszerrel bandukolt a királysági úton a mult hó végén Balla Mihály szentesi lakos, nagy fáradsággal emelve a vállán egy butyros zsákot, mikor az ugyanazon úton kocsin útazó Csendes Péter

szentesi és Botos Sándor öcsödi illetőségű polgárok elérték a gyalogolót, kit szives előzékenységgel hivatnak a kocsjukra, ajánlkozva, hogy elviskik ameddig útjuk együtt visz. Balla Mihály örömmel fogadta el az ajánlatot és csak Bánfalva körül szállt le a kocsirol, hogy onnan gyalog folytassa az útját. Alig szállt azonban le a kocsirol és fogott a háldkódosba, miközben 35 frt értékű holmival terhelt zsákja után nyúlt, mikor a furfangos atyafiak közbesaptak a lovaknak és gyorsan elhajtottak, magukkal vivén a szegény ember fennekedt holmiját. Balla János a csendőrségnél jelentette be az esetet és a szentesi csendőrsőnek a f. hó 5-én sikerült is a tetteseket a fennevezettekben kipuhatolva, kézrekeríteni. A zsákot a holmival meg megtalálták náluk és azazal együtt is hajtották be őket a járásbírószághoz, ahol bizonyára kioktatják majd őket a 10 parancsolat azon tételére: »ne kívánd a te felebarátodnak se ökrét se szamarát se semminemű jószágát« — tehát a zsákját se.

— **Főllebezések sorsa.** A vármegyei községek orsz. képviselőválasztóinak névgyűlékén a központi választmány által eszközölt változtatások ellen a kúriához beadott főllebezések sorsa már eldőlt és az ezek ügyében hozott kúriai határozat a mult héten leérkezett a vármegyéhez. E kúriai határozat Szegvárra nézve helybenhagyta a közp. választmány által eszközölt kiigazításokat, ellenben a dorosmai névsorban lényeges változtatásokat eszközölt: igen sok főllebezőt felvétetni rendel, míg ellenben másokat, akik felvéve voltak, törölt.

— **Eljegyzés.** Bécsben letelepedett szép tehetségű földink, Károlyi Mór dr. fogorvos, a bécsi klinikán a fogászat asszisztense, a hét folyamán jegyezte el magának Bécs város egyik legszebb hölgyét, R. a b a t z Elza kisasszonyt, néhai dr. R. a b a t z udvari fogorvos és család tanácsos kedves leányát.

— **Sertesvágási intézkék.** A mult hetekben éskelt borsókás sertésbús-kímérési csetek alkalmazából a rendőrfőkapitány szigorúan elrendelte, hogy ezután a hentesek nem ölhetik le sertéseiket otthon, hanem csak az általa kijelölt két helyen, a nagyvölgy parton és a gógány felé. Teljesen értjük a hentesek kellemetlen helyzetét, melybe őket ez a főkapitányi rendelet hozta és menthetőnek találjuk, hogy az ellen kérelmeztek, mert azt megszabni, hogy a sertéseket otthon lölni nem szabad, joga volt a főkapitánynak, de viszont a városnak meg kötelessége, hogy a sertésölésre alkalmas helyet és ne a szabad ég alatt levő sártengert jelöljön ki nekik. A hentesek felszólására különben most már ez iránt is intézkedés fog történni, mert a tanács egy sertés-vagóhid létesítése iránti javaslatot a bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Nagy Imre tanácsnok, A r a d i Kálmán főkapitány, Pollák Sándor dr. városi fő-, Lábos Endre dr. orvos és Horváth István városi állatorvos. A bizottság — azt hisszük — rövid időn be fogja terjeszteni kiküldetése tárgyában a javaslatát.

— **Egy üdvös intézmény fog legközelebb Szentesen létesülni:** hatóságilag engedélyezett cselészerszó intézet, amivel aztán vége szakad a mai cselészerszó vén asszonyok zsarnok uralmának, amellyel olykor egy cselédet 3—4 helyre is elszegődtettek, mindenik helyen felvéve a közvetítési díjat, vagy egyes helyekről a cselédet elcsalták, csakhogy máshová újabb haszonnal szegődthetessék el. Az alakuló cselészerszó intézetre előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Halálözás.** Városunk egy közbecsülésben állott polgára, S a r k a d i Nagy Sándor megyei és városi képviselő földesgazda hűnyet el hosszas szenvedés után a f. hó 2-án, 53 éves korában. Temetése a f. hó 4-én délután volt nagyszámú rokonai és a város közönségének általános részvételével. — Adjon nyugodalmat a sir az életben sokat szenvedettnek!

— **Hűtlen lóhajcsár.** Deutch Lajos kisteleki lakos jelent meg a f. hó 4-én a csendőrségnek, hogy a lóhajcsára kezén eltűnt 5 drb. lovának kinyomozását kérje. A nevezett még a mult hó elején 5 lovat vett Szentesen, mikor Kistelekről azt a távirati értesítést kapta, hogy

anyósa hírtelen elhalálozott. Ha valami közlekedt anyósviccet akarnék megköszönni, azt mondhatók, hogy Deutsch Lajos, a nem várt örömhírre — lovait ebadóba hagyva — sietett haza; — a való tény azonban az, hogy csakugyan hazasietett, Csúrár Krácusi cigánylegényre bízva lovai hazahajtását, aki erre a megszorult embernek önként ajánlkozott. A megboldogult anyós régen 'eltették', Deutch csak várta, egyre várta, mikor kerül haza a hajcsár a lovakkal? s mikor már sokkal több időt telt el mint kellene, agódní kezdett; végre ájtott Szentesre, lovait keresni és panaszt tenni. A csandbitos persze nyomban megkezdte a hajcsár nyomozását, még pedig elég eredményesen, mert kiitt, hogy a derék cigánylegény a lovakat Kaldarásné Török Mari házához hajtotta, a szegény párak napokig voltak itt egy fázó kötte, közben egy darab el is hullott belőlük, azt megnyúzták, a bőrt eladták és helyébe 6 frtért valami sintér-gébet vettek. Végre aztán épp aznap, mikor Deutch Szentesre utazott, Csúrár Krácus is útnak eredt a lovakkal, de hogy Kistelekre, a gazdasájkhoz hajtotta-e őket vagy másfelé? — ez csak akkor fog kiutódni, ha Deutch ismét hazautazott.

— **Petróleum-pincék.** Vince Péter és társa világitási vállalkozók azon kérelemmel járultak a tanácshoz, hogy részükre vagy a vasútállomás anyagraktárán fölül, vagy az állomás gépszínén alól eső területen jelöljön ki alkalmas helyet petróleum-pincék részére. A tanács a kért helyek egyikén sem adhatta meg az engedélyt a pince tűvesélyes volta miatt, hanem e helyett a kérelmezőknek a pályaudvar és Zsoldos-féle üzlettelep közti szabad területen jelölt ki alkalmas helyet a petróleum-pince építésére.

— **Táncpróba.** Rácz János táncitanító minden év őszén megnyitja nálunk jóhírű tánciskoláját és egy-egy tanítási ciklus után mindenkor egy kis próba-bálaban mutatja be tanítványai előmenetelét a nemes táncművészetben. Az idén a f. hó 13-án rendezi a derék tanító első tánc-próba-bálabját az I-ső negyvennyolcas kör nagyertermében és erre külön is felhívjuk közönségünk figyelmét.

* **Zilahy Ágnes »Valódi Magyar Szakácskönyve«** melyről eddigelé a Nemzet és a Magyar Hirlap tárcát, a Budapesti Hirlap másfél hasábos meleghangú közleményt, s csaknem az összes vidéki magyar lapok föltétlenül dicséző közleményeket hoztak, megrendelhető a Magyar Nők Lapja kiadóhivatalában Budapest, kishid-utca 9. sz. alatt. A 360 oldalra terjedő vaskos kötet ára 1 frt 20 kr. — Megjegyzendő, hogy mindazok, kik a Magyar Nők Lapjára egy féltre 3 frttal előfizetnek, Zilahy Ágnes könyvét ingyen kapják meg.

* **Karácsonyi és ujévi évadra,** mint értesülünk, Wellisch Vilmos kereskedő nagyszabású bazárt rendez be Czukor Emil házában, a »Szentes-vidéki takarékpénztár« mellett. Az ajándékvásárlók figyelmét erre már most is felhívjuk, megjegyezve, hogy nevezett kereskedő súlyt fektetett arra, hogy játékokon kívül célszerű használati tárgyakat is tartson raktáron.

* **Vilmos, mit kíván sz karácsonyi ajándékul.** Egy kiegészítőszekrényt, édes anyám! — Számos gyermek, ki a kedvelt Horgony-Kőépítőszekrényt bírja, így szokott felélni a fenti kérdésre. Az óvatosak rendszeren hozzá teszik még: »de ezen vagy azon számú kiegészítőszekrényt és a horgonygyári jelvényét el kell látva lennie, mert különben nem vehetem hasznát. Valóban így szokott lenni, a mint a Richter F. Ad. és társa, Bécs, Nibelungengasse 4. cég csinos árjegyzékéből láthatjuk és ennél fogva mi valamely kőépítőszekrény vevőjének szintén bizonyos óvatosságot ajánlunk. Boszantó lenne, ha az ünnepnapon győződnék meg, hogy nem a kívánt híres Horgony-Kőépítőszekrényt kaptak, hanem egy kevésbé értékes utánazást; az ünnepi öröm oda lenne! — A karácsonyi ajándékok közt a Horgony-Kőépítőszekrények az első helyet foglalják el; ki valamely ismerősnél látta, az magának is veszi ilyet, a ki pedig egyet bir, az minden évben egy vagy több

kiegészítőszekrény által nagyobbítja. Ez semiféle más játéknál sem lehetséges, ellenkezőleg kivétel nélkül rövid idő alatt értéktelenelek; a Horgony-Kőépítőszekrények azonban évek hosszú során át tartanak és ez ennél fogva a legolcsóbb játékszer.

Irodalom.

Allig jelent meg naptár, melynek szerkesztésére oly kiváló gondot fordítottak volna, mint a »Képes Családi Lapok« 1892. évre szóló naptára. Birtokunkban lévén e naptár egy példányra, alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról, hogy e naptár a varakozásoknak megfelelt. Szépirodalmi részét, Tolnai Lajos, Dalmady Gyózó, gróf Zichy Géza, Rudnyánszky Gyula, Beniczky-Bajza Lenke és több más jeles író és író nő művei gazdagítják. Mulattató apróságai között megtaláljuk mindazon szellemes bohóságokat, melyek a »Képes Családi Lapok« zöld borítékának tulajdonképeni tárgyát képezik. »Gazdasági és kertészeti részek« rovatai főleg a vidéki háziasszonyokat érdeklik, amennyiben e rovatok felkarolják a gazdaság és természet mindazon ágait, melyek a vidéki háziasszonyra szinte elkerülhetlenek tünnek fel. Orvosi tanácsadó címen »a nők életrendjéről« szóló cikk bir nagy fontossággal, mely után a minden nőnek szükséges háztartási könyvvitel című rovat következik. »Az év története« és a legújabb hivatalos című tárcák bevezetője után igen csinos kiállítású naptárt, mely minden könyvkereskedésben 60 krrt kapható.

Ez alkalommal a »Képes Családi Lapok« új évi folyamára figyelmeltetjük olvasóinkat; e képes hetilap megérdemli a pártalást nem csak azért, mert kitűnően van szerkesztve és a külföldi képes heti lapokat nélkülözhetővé teszi, hanem azért is, mert a legolcsóbb és előfizetőinek számos előnyt nyújt. Előfizetési ára: egész évre 6 frt, fél-évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal Budapest, Nagykörana-utca 20 szám.

* **A Hét-jubileuma.** A budapesti irodalmi börtén, az Othón asztalai mellett, hetek óta emlegetik azt a jubileumot, mely ezen 8 héten, az írói-nemzedék öszi öröme, aktuálisává vált: a Hét századik számának jubileumát. Körülbelül két évvel ezelőtt, 1889 novemberében indította meg Kiss József az ő heti lapját s a legelső számban játszó szám, mely a Márkus Emilia arcképének aegise által szült ki a világba, olyan nagy és hízgelő érdeklődést keltett országszerte, mely szinte páratlan a magyar időszi irodalomban. A két év alatt, mely azóta lefolyt, a Hét nagy munkát végzett: az ország intelligenciájának irodalmi közönlényévé lett. Az a táborok, mely a Kiss József lapjához szegődött, olvasókban és írókban egyaránt, a szellem igazi arisztokráciája. Címéhez képest az új lap modern, aktuális, gyorsanjáró. Közleményei a hét eseményeit tükrözik vissza, de nem a régi divatu szellemeskedéssel, csveggéssel, s az úgynevezett esprít-vel. A »Hét« aktuális írói a párisi chroniqueur-ök kik az intelligens emberek számára írnak. S ami a lapnak egyik főérdeme: már eddig is több új, kiváló tehetséget fedezett fel s ismeretlen, de nagy jövőjű embereket vezetett be az irodalomba.

Az utolsó jubilaris szám terjedelmesebb mint a többi és szellemesnél terjedelmesebb közleményekkel van teliselve. Jókai Mór a magyarok bécsi házat ismerteti az ő megkapó kedves modorában. Mikszáth Kálmán egy lealkonyodó napról ír, egy volt miniszterrel ki lassanként lejárt magát. Rákosi Viktor pompás humorral írja le hogyan csinálják a Het-et. Dóczy Lajos a »Pázmán lovag«-ból közöl két gyönyörű verset, melyekből már szinte előre kérizik a zene. Herczeg Ferenc »Mirjam« címmel ír egy mesét a fin de siecle korából.

Itt van a Hét saját neveljének: Kóbor Tamásnak egy mély és pöticitus meséje az északi és déli sarkról. Munkácsy Kálmán »A nagy Galeotto« címmel ad egy érdekes, egészen modern történetet. A novellák közül való a Szűry Dénes szines vázlata az aglegény-telepről. Gróf Vay Péter Flóronczról ad csinos képet, míg Pekár Gyula egy kisrétényt történettel szerez. Szokolay Kornél a női orvosokról ír figyelemreemlőbb cikket, míg Földes Béla, az egyetem jeles

professzora, politikai apróságot küldött A kitűnő mennek nem utolsó része Kassai Vidor aforizma gyűjteménye. Itt van a Noga Janka egy szép meséje s Fenyő Sándor, a Magy. Hirl. szerkesztőjének redaktori tízparancsa. Közleményeket a Hét jubilaris száma Nográdi Pap Gyulától, Kisfaludy Atalától, Makai Emiltől, Abrányi Emiltől, Jakab Ödöntől, Lipcsey Ádámától, Inczedy Lászlótól, Váradí Antalól, Palágyi Lajostól, Barna Lidortól közöl. Külön kell kiemelni a Szalay Fruzina bájos versét, melynek Tűnő napok a címe. Ezt a nagytehetségű fiatal asszonyt, a Kisfaludy Atala leányát, a Hét fődözte fel legelsőben s a Hintán című első verséről ma is beszélnek az irodalomban. Ki ne feledjük a Bajtortján kronikáját a számozott bookmakerekről. Talán ez alkalommal eláruhátjuk, hogy e név alatt Ambrus Zoltán rejtőzik, ki a magyar irodalom legnagyobb talentumai közül való s 5 vagy 6 név alatt is közönlöködteti a Hét olvasóit. Balogh Pál az orosz éhínségről ír. A címlapon egy bájos csoportozat nyolc igazi beautét tüntet föl az arisztokrata családok köréből. Ez valószínűleg minden hőlyget érdekel.

A jubilaris számból, mely 3 és fél iv tallommal jelent meg, mutatványsszámot kívántra mindenkinek küld a Hét kiadóhivatal, Erzsébet-kört 6.

KÖZGAZDASÁG.

A locomobil-és cséplőgépekkel tanfolyama, mely az állami ipariskolánál a Nagyméltóságú Kereskedelemügyi m. kir. Minisztérium rendez, január hó 2-án nyílik meg, s március hó végéig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni.

Tanulóik felvétetnek a 18. életévüket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdasítzek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül — ha munkában állanak — a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt —, ha nem állnak munkában: munkabizonyítványt tartoznak benyújtani.

A tandíj 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni.

A beiratkozás f. évi december 15-től január 2-ig tartanak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 8. sz.) Vidékie a tandíj beküldése mellett levéiben is beiratkozhatnak. A vidékéről jövő tanulóknak csak január 2-án kell személyesen megjelenniök az intézetben.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1891. december 5.

A tartósan borult, nedves és lanya időjárás szépen neveli a kikelt búzavetéseket, és az ősi szántás-vetés úgy a tavaszi alá szántás, ugarlás akadálytalanul folyik.

Utaink igen rosszak, mi miatt a közlekedés majdnem szünetel. Heti vásárunkra csekély a behozatal, de különben is a búza ára a hét folytán hanyatló lévén, semmi eladás úgy szólna nem történt.

Kukoricát, árpát csak helyi fogyasztásra keresnek.

Az árak a következők:

Búza mm. 10 frt 30—40 kr.

Kukorica köble 5 frt 60 kr.

Arpa köble 5 frt.

Zab köble 4 frt 20 kr.

Heremag mm. 36 frt.

Szalonna mm. 42—44 frt.

Hizott-sertés tiszta vágásra 40 kr. kl.-ként.

Figyelmeztetés.

Az ev. ref. egyháztanács folyó évi november hó 22-én tartott ülésében, az egyházi törvény 25. § a értelmében, a presbitérium és egyházközségi képviselők 1/4-ed részének kisorsolását és választás útján való kiegészítését, határozta el. Minthogy pedig a törvény szerint a presbiterek és egyházközségi képviselők választásánál csak azok választhatók, kik adójokat a választást megelőzőleg egy hónappal lefizették: — figyelmeztetnek tehát az ev. ref. egyházközség azou tagjai, kik egyházi adóikkal hátralékban vannak, hogy azt folyó évi december hó 31-ig befizessék, mert különben választási jogukat nem gyakorolhatják, sőt választhatóak sem lesznek.

Szentes, 1891. december 5.

Kristó Nagy István,
főgondnok.

3-1

3491. Csongrádvármegye alispánjától.
1891.

Pályázati hirdetés.

Csongrádvármegye törvényhatóságánál üresedésben lévő s 1300 frt évi fizetéssel és 300 frt lakbérrel javadalmazott **arvaszéki elnöki**, — továbbá a ne táni előléptetés folytán üresedésbe jövő s 1000 frt fizetéssel és 300 frt lakbérrel javadalmazott **arvaszéki I-ső ülnöki** esetleg az 1000 frt fizetéssel és 300 frt lakbérrel javadalmazott **II-od ülnöki**, esetleg a 900 frt fizetéssel és 300 frt lakbérrel javadalmazott **III-ad ülnöki állásra** ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik az arvaszéki elnöki állás vágy az esetleg megüresedő ülnöki állások valamelyikét elnyerni kívánják, hogy az 1883. I. t.-cz. által megszabott képzettségüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi december hó 15. napjának d. u. 5 óráig Zsilinszky Mihály főispán úr ó méltóságánál nyújtsák be.

Szentes, 1891. november 23-án.

Stammer Sándor,
alispán.

3-3

Üzleti értesítés.

Méltóságos **Aczél Péter** úr magyaráti ősi szőlőjéből, alólított cégbejegyzett kereskedőnél a következő **magyaráti borfajok**, u. m.:

- 1888. évi Fehér mustos
- 1883. • Bakator és
- 1882. • Rizlingi

literes palackokban, eredeti minőségben kaphatók.

Szentesen, 1891. nov. hó.

Szépe Károly,
kereskedő.

3-3

Dr. Konrád Sándor

egyetemes orvostudor
lakik III. tized 173. sz. Imrei-féle házban. 3-3

Felhívás heti betét-részlet jegyzésére.

A szentesvidéki takarékpénztár saját kebelében 1892. január 1-től számítandó öt évre terjedő heti betétüzletársaságot alakít, amelyben résztvevők hetenként és részletenként 50 krt fizetnek az intézet pénztárába, a szentesvidéki takarékpénztár pedig a heti betétek után adómentesen 4 1/2% os kamatot fizet a betevőknek, miért is közli hírré tétetik, miszerint az üzletrészek jegyzése az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt naponként eszközölhető, hol is ezen üzletre vonatkozó részletes szabályzat megtekinthető.

Beiratási díj az intézet pénztára javára egyszersmindenkorra 50 kr. 3-3

Kiadó ház.

A „Szentesi polgári olvasókör“ által kibérelt, jelenleg a „Szentes-Vidéki Takarékpénztár“ tulajdonát képező Farkas pinter-féle ház (a céhház mellett) **új évtől kezdve előnyös föltételek mellett kiadó.** Értekezhetni ez ügyben Balázsovits Norbert körelnökkel.

Felhívás.

A „Szentesi Kölcsonös Segélyző Szövetkezet“ igazgatósága az 1892., 1893. és 1894. évekre új aláírási íveket bocsátott ki 20 kr. heti betétrészlet jegyzése céljából.

Előnyössé teszi e szövetkezetet az a körülmény, hogy

1) a kötelezettség csak 3 évig tart, tehát nem kell évek hosszú során át a gyűjtött tőke kifizetésére várakozni;

2) ha valakinek van kölcsöne, ha nem törleszti is, három év alatt csak rövid ideig kell fizetni a kölcsön után járó kamatokat;

3) a heti betét egy-egy részlet után **csak 20 kr.**, mely csekély összeg módot nyújt a szegényebb sorsuaknak is egy kis tőke gyűjtésére.

Egy-egy részlet után beiratási díj ugyanegyszersmindenkorra 40 kr., heti betét címén pedig újétől kezdve három éven át 20 kr. fizetendő.

Részvényeket jegyezhetni: Balázsovits Norbert igazgatónál, dr. Mátéffy Ferenc aligazgatónál, dr. Csató Kálmán titkárnál, Kolpaszky János, Szőke István, Kölber Mihály, Mócz Kálmán, Kanász Nagy Antal (szabó), Nyiry Gyula, Bajczér Lajos, Lakos Károly igazgatósági tagoknál, Négyesi Albert szöv. szolgánál és minden szombaton délután a hivatalos helyiségben (Kanász N. Antal férjiszabó házában).

Szentesen, 1891. dec. 5.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Ház eladás

I. tized 182. számú, a kaszinóval átel- lenben levő **ház eladó.** — Értekezhetni **Bodnár Lajos** kömivessel III. t. 269. szám alatt.

Med. univ. dr. Czukermann Soma

fogbajosoknak rendel naponta
délután 1-től 4 óráig.

Műfogak és teljes fogsorok készítése, úgy fogak plombalása, valamint foghúzás — utóbbi fájdalom nélkül altatással is — eszközöltetik.

ÜZLETI ÉRTESETÉS.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy itt helyben, a főutcán, **Weisz Bernátné** házában

üveg és porcellán-edény üzletet

nyitottam és üzletemet e szakmába vágó cikkekkel a mai igényeknek teljesen megfelelően felszereltem úgy, hogy bárki izlése szerint dús választékot találhat nálam, továbbá nagy választékot tartok asztali- és függő lámpákból, mint szintén mindenemű fűszer-árúkból.

A n. é. közönség pártfogását kérve, biztosítom t. vevőmet, hogy nálam mindig pontos kiszolgálásra és lehető olcsó árakra számolhatnak.

tisztelettel:

Flesch Lipót.

3-1

Figyelmeztetés!

Mintán helyben sok bányakokszot, amely 30—40 kral olcsóbb mint a légszeszgyári koksz, e helyett megvesznek, bátorkodom a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy nálam a legjobb minőségű

légszeszgyári koksz
m. mázsánként 2 frt 20 kr.

elsőrendű porosz szalon szén
pedig 2 frtért, házhoz szállítva, kapható.

Szentes, 1891. december hó

3-1

GUNSZT LIPÓT.

KARÁCSONYRA ÉS ÚJÉVRE!

100 darab közönséges névjegy 50 krajcár. — 100 darab aranysegélyű névjegy 1 forint a „Szentes és Vidéke“ könyvnyomdájában.

Legjobb órák és legolcsóbb árak

Karácsonyi, újévi és alkalmi ajándékok

Bátorkodom a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy
órás üzletemet
tetemesen megnagyob-
bitottam (vasuti főútcza, Mácsai
Lajos cipész házában) s azon hely-
zetben vagyok, hogy nagy válasz-
tékkal és legjutányosabb
árakon szolgálhatok.

Ajánlom karácsonyi, újévi és
alkalmi ajándékok jól szabályozott
inga, ébresztő, különféle fali és
valódi sweici férfi s női zseborái-
mat. — Javításokat gyors és
pontos kiszolgálással készítek.
Minden óráért jótállást vállalok.
Vidéki megrendeléseket és
javításokat azonnal teljesítek.

A n. é. közönség pártfogását kéri:
KISS SANDOR,
művész.

Jótállás mellett!

Javítások gyors és pontos készítése

Izléses
levélpapír-újdonságok
elegáns dobozokban.

Felette hasznos gazdasági évkönyv!

Kodolányi

gazdasági könyvviteli naptár,

melynek XVI. évfolyama az 1892. évre éppen megjelent s úgy nálunk,
mint minden könyvkereskedésben kapható. Ára 1 frt 50 kr.

Egyben ajánljuk évek óta közkeveltségnek örvendő eljegyzési-, jegy-
zék-, boudoir-, fali-, és szabadalmazott irodai napló-naptarainkat, mely-
yek szintén minden könyv- és papirkereskedésben kaphatók.

POSNER KÁROLY LAJOS és FIA

Első magyar vonalozó-intézet, üzleti könyvek gyára,
kő- és könyvnyomda, album-gyár és térképészeti műintézet.
Papír-és írószerkereskedés, Theyer és Hardtmuth-papír diszaruinak raktára
V., HARMINCZAD-UTCZA 6. SZÁM,

Gyártelép- és központi iroda

kizárólagos levelezési cím:

BUDAPEST,

VII., Csengeri-utca 31. szám.

Névjegyek, eljegyzési
és esketési meghívók
dívtatos kivitelben
jutányos árakon.

„Terrigettét, bajtárs — mindig olyan vadonat új az
egyenruhája, rengeteg pénzt adhat a szabójának!”
„Sőt ellenkezőleg! Régente igen! — Most azonban
„Benzolinár” vettem és ezzel legényem mindig tisztán
tartja az egyenruhát — rengeteg megtakarítás!”
„Benzolinár? Ugyan mondja, miféle csuda-
szer az?”

Benzolinár. hatóságilag védve, eltávolítja a
pecséteket bársonyból, selyemből és kelméből stb., anélkül,
hogy azok szövetét vagy színt legkevésbé is megtámadná.
Tisztítja az egyenruhák hajtokait, aranyat, elefántcsontot
stb., stb., szóval: nem hiányozhat egy háztartásban sem.

Benzolinárt a legtöbb droguistánál kapni
eredeti üvegekben 30 és 60 kr-ért.

Roloff Vilmos

5-4 vegyszertári műterme, Lipsében.
Ausztria-Magyarország bizományi főraktára:
Reiner Ferenc és Lipót
gyógyanyag-kereskedése, Budapesten, király-útca 41.

8595. Csongrádvármegye alispánjától.
1891.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye törvényhatósága
által, Dorozsma székhellyel rendszeresi-
tett, évi 700 frt fizetéssel és a vonat-
kozó várm. szabályrendeletben megsza-
bott úti átalányi illetményvel javadalmaz-
zott útibiztosi állásra ezenel pályázat-
ot hirdetek s felhívom mindazokat, kik
ezen állást elnyerni kívánják, hogy kép-
zettségüket igazoló bizonyítványokkal
felszerelt kérvényeiket december hó 10.
napjának d. u. 5 óráig méltóságos Zsi-
linszky Mihály főispán úrhoz nyujtsák be.
Szentesen, 1891. november 21-én.

Stammer Sándor,
alispán.

3-3

AKÁ CZ-FA!!

Tűzifa- és szén-eladás.

Értesitem a nagyérdemű közönsé-
get, hogy kitünő minőségű
AKÁCTŰZIFA
és

szoba-fűtőszén

kapható túl a kurcai üzlettelepemem.

Szentés, 1891. november hó.

Sonnenfeld Sámuel,

fakereskedő.

6-4

Korrejtely. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estékre. A korrejtely csak
akkor valódi, ha a gyári jelvényel, a Horgonnyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dicsérelőleg elismerte a híres

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára!
Részletesebbet ezekről valamint a „Korrejtelyről” képes árjegyzékünkben ta-
lálni, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyer-
mekek számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és
megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Min-
den kőépítőszekrény a „Horgony” jelvény nélkül közönséges és kiegészítésre nem
alkalmas utánzások, ennél fogva mindig

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény

kerendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszerkereskedésben 35 krtól 5 frt-ig és
feljebb kaphatók.

RICHTER F. AD. és TÁRSA.

első osztr.-magy. csász. és kir. szabad. kőépítőszekrény-gyár.

Bécs, I. Nibelungengasse 4. Otten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

318.lp. 891. szám.

Hirdetmény.

Az 1891-dik évre megválasztott
iparhatósági megbízottak működési ha-
tárideje lejárván, a városi tanácsnak
2427./T. 891. sz. a. hozott határozata
alapján, az 1892-ik évben működni hi-
vatott 20 iparhatósági megbízott válas-
tása elrendeltetett; ennek alapján a
választás határidejétől 1891. évi december

hó 20-ik napjának d. e. 9 órája az
ipartestület házába kitűztetik. Felhivat-
nak ennél fogva a választásra jogosított
kereskedők és iparosok, hogy a válas-
ztás napján a mondott helyen, jogaik
gyakorolhatása tekintetéből, minél szá-
mosabban jelenjenek meg.

Szentesen, 1891. december 1-én.

NYIRY GYULA
tanácsnok, iparhatósági biztos.

3-1

Csúsz, köszvény, tagszaggatás, fejfá-
jás, csípőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen
legjobb bedorzolás a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb családban
ismeretes mint fájdalom enyhítő szer és majd-
nem minden gyógyszerárban kapható 40 és
70 kr-ért. Minthogy utánzások léteznek, en-
nélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller”
kérendő.

18-1